

Галина Цветкова

**ЕКСПЕРИМЕНТЪТ „ОБЛИЧАНИ РОКЛИ“.
ПРЕДСТАВЯНЕ НА АРТИСТИЧНА КОНЦЕПЦИЯ**

Galina Tsvetkova

**THE EXPERIMENTAL PROJECT “WORN DRESSES”.
EXPOSITION OF AN ARTISTIC CONCEPTION**

Abstract: “Worn Dresses” is realized as a creative experiment in 2017 at “Radikalno” hall of department “Sculpture” at The University of Veliko Tarnovo. Technically speaking the project is a continuation and development of an author’s method, which has been set and elaborated since 2007 till now. Inspired by elements of collage art, this technique offers unlimited abilities for an interpretation of shaping and spatial models. The conception “Worn Dresses” is a combination of two basic creational ideas. The first one is a synthesis of the subject matter content and the architectonics of visual objects viewed by a precise combination of practical and real social dimensions. The second one aims to create a united literary image of the exhibition, which itself without any negative context, translates the item “absence” as a condition of the dualistic character of Nature. In ability to realize the sensible insight which generates “absence” and “presence” as aims to affirm not just the physical essence of a human, but the humanity in the artistic fact. The experiment is an original shaping solution, an aspect of spatial relationships and author’s intrusion in between the intersection of a piece of art and audience.

Keywords: *exposition, artistic conception, “Worn Dresses”, creative experiment, author’s method, collage art, interpretation.*

„Обличани рокли“ е творчески експеримент, реализиран като изложба през месец май 2017 г. в артистичното пространство зала „Радикално“ на корпус „Скулптура“ при Великотърновския университет. В техническо отношение изложбата представлява продължение и развитие на авторски подход, въведен и разработван от 2007 г. насам. Възникнала от елементи на колажа, тази техника предлага неограничени възможности за интерпретация на пластични и пространствени модели.

Една от посоките на творчески интерес в концепцията „Обличани рокли“ е разграничаването на плановете и усвояването на геометрични параметри от пространството, експериментиране с техни вътрешни и външни аспекти като взаимоотношения в зрителното възприятие. На първо място е освобождаване на изображението от зависимостта на основата си върху собствено обусловена повърхност. Силуетната му форма е пространствено отделена от формата на условния фон, без да го игнорира смислово, предизвиквайки реална, а не реалистична връзка. В същия принцип цялата конструкция е дистанцирана от стените в залата като необходимост от допълнителен въздух около нея. От друга страна, системата на окачване (рамка в рамка) е функционално и адаптивно включване на „ready-made“ детайл към характера на рисунката. Така чрез автономните си, пространствено диференцирани позиции компонентите и цялото гравитират в общия ареал на артистичен водовъртеж, който включва зала, произведение и публика.

Решението да се представи изложбата в „Радикално“ е провокирано от алтернативната среда на „underground“ ефект, която предлага залата. Тази атмосфера подчертава нетипичното впечатление за „Роклите“, които с предизвикателно изящество ѝ въздействат и я преобразуват. Физическата им намеса в публичната територия разширява периметъра за възприемането им от позиция на вътрешно картинно изображение към изображение обект в реалното пространство. Манипулиран е комфортът на условната им картинна вътрешност и ограничена от рамката изобразителна площ. Веднъж напуснала очертанията на формата, реакцията на рисунките е неудържима от изключителната им възможност за разгръщане върху повече от една повърхнина, определени от геометрията на помещението. Резултатът е провокиращ личното поле на зрителя, който е поставен в ситуация на физическо съобразяване за ограничено придвижване и възможно позициониране в залата. Публиката не е просто притеснена – тя е включена като пространствена съпоставеност с рисунките, дори като проекция в тях. От сюжетна гледна точка някои от „Роклите“ откровено са „настъпени от хора“, т.е. изобразяват стъпки върху хоризонталните си повърхности. В други, като „Сватбената рокля“, акцентът е в „случайно изпуснат на пода“ детайл. В трети и четвърти – изображения на човешки тела буквално лежат в залата. По отношение симбиозата на условностите „вътре“ и „вън“-картинното пространство в „Роклята на Умиращия роб“ фигурата действително е стъпила в изложбената площ, докато във високия си регистър разгръщането на торса е фрагментно, изрязано от очертанията на „Роклята“. Зрително тялото потъва във вътрешно пространственото ѝ измерение. Аналогично е тълкуването в „Роклята с препаска“, в която бялата лента е ключов детайл за възприемането на трансформацията обект-рисунок. Роклята е едновременно „пред“ и „зад“ рамката като самата ѝ пластична повърхност, въпреки определеността на конкретния силует, внушава портал към дълбока нематериалност. На същия принцип, както и в „Неизгладената рокля“, и рамката търпи трансформация от обект в изображение. В „Пропадащата рокля“ е изобразено тяло в сюжет и композиция, решени в съображение със специфичните особености на „Радикално“. Инсталацията включва ново геометрично огъване и следващо вертикално развитие на рисунката в усвояване на нова пространствено обособена ниша от залата. В обобщение на първата концептуалната линия – сюжетното съдържание и архитектурата на „Роклите“ като визуални обекти са основни изразни средства в експерименталните взаимоотношения между картинни и реални пространствени измерения в изложбата.

По отношение на творческата идея в „Обличани рокли“ няма еротичен подтекст, доколкото визуалният образ на обличащото или събличащо се голо тяло може да изключи такъв. Рисунките не са дизайнерски проекти, нито ескизи за театрален реквизит, а представляват художествени изображения в различни сюжетно асоциативни роли. Това са предимно оригинални творчески решения, както няколко авторски интерпретации и реминисценции по избрани произведения на Микеланджело и Рене Магрит. Приема се за подходящо и зрителското впечатление за алюзия към „Изгонване от рай“ (Джото) във варианта „Отиващата си рокля“. Като бележка постфактум се налага уточнението, че проектът се придържа към пряко внушение и концептуален синтез, затова въведените тук заглавия на отделните творби са условни в интерес на аналитичния текст. Във формулиране на обобщеното заглавие на изложбата „Обличани рокли“ е заложен стремеж за създаване на единен образ, който без характер на отрицание да тълкува понятието „отсъствие“ като състояние на напирещата дуалистична същност на природата. В този контекст, конкретизирано като целесъобразно, е определението „обличани“. То вмъква нюанс за движението, фаза от промяната или идеята за време като основна форма за съществуване на материята. Възприетата обратна връзка на причинно-следствената обусловеност „обличане-събличане“, разбирано като „със-без“, е аспект от конструкцията „присъствие-отсъствие“ на духовното като философски въпрос. В зоната между добронамерената консервативност и неограничено възможните намеси на съвременността смисловото съдържание и акцентът са върху утвърждаване на неизменното присъствие не толкова на физическата същност на човека, колкото на човешкото в артистичния факт. В този контекст включените изображения на фигури имат опосредстван характер на детайли или информационен поток към основния образ-обект – „Роклята“. Унифицирането и мултиплицирането на силуета ѝ в модул, вариращ само в линейна дължина и ограничени цветове, е целенасочена формална коректност към потвърждаването на този образ. Неговата основна задача, която определя и обективната му художествена стойност, е реализирането на творческата идея, а

именно – да генерира „отсъствието“ с „присъствие“. Затова се появяват изображения с асоциативен заряд на състояния и чувства, които насищат „Роклите“ с проекции на живот. А пространните паузи в разгърнатия им мащаб са за чисто съзерцание, в което зрителят да припознае остатъчната топлина от температурата на човешко съдържание.

След едногодишна работа по осъществяването на идеята изложбата представя оригинално пластично решение, аспект на пространствени взаимоотношения и авторска намеса в пресечната точка между произведение и публика. С настоящия творчески анализ на схващанията и средствата, употребени в експеримента, темата „Обличани рокли“ се счита за изчерпана и приключва като аргумент за креативно поведение в артистичното рисуване (виж Приложения, с. 112).

